

Pitkä vaellus oli matka mieleen

Turkulainen Ilona Vartiainen vaelsi Appalakkien vuoriston läpi, 3527 kilometriä Yhdysvaltojen itärannikko. Matkan alkaessa hän ei ollut koskaan aikaisemmin vaeltanut, eikä tiennyt, pitäisikö hän edes siitä.

Maija Arosuo teksti
Ilona Vartiainen kotialbumi, Jane Iltanen kuvat

— n lähtenyt polulle, koska halusin vaeltaa. Halusin vain pois stressaavasta elämäntilanteesta, tekemään jotain ihan muuta ja haastaa itseni, oikeustieteitä opiskeleva, turkulainen Ilona Vartiainen kertoo.

Kimmokkeen pitkälle patikkamatkalle Vartiainen sai dokumenttielokuvasta *Walking Home*. Vuoden päästä filmin näkemisestä, eli helmikuun 24. päivänä, hän starttasi matkaan Georgiasta. Sitä seuraavat puoli vuotta hän eli keskellä dokumenttielokuvan tapahtumapaikkoja. —Kyllähän se oli tarunomainen tunne, kun oli katsonut elokuvan ja sitten toteuttanut itse saman matkan. Viimeisenä päivänä sain vielä yöpyä tuon dokumenttielokuvan pääroolissa olleen naisen kotona, joten ympyrä sulkeutui täydellisesti.

Mutta palataanpa vielä lähtöpaikalle.

Vartiainen on aina ollut ”kympin tyttö”. Sellainen, joka suorittaa oikeustieteellisen viidettä vuosikurssia 23-vuotiaana. Ja käy samaan aikaan alan töissä Turusta Helsingissä. Erikoisalana hänellä on immateriaali- ja teknologiaoikeudet.

Hänelle pitkä vaellus oli ennen kaikkea irtiotto. Matka – ei vain läpi Appalakkien – vaan myös omaan itseensä.

—Uskon, että minulla on vaelluksen jälkeen positiivisempi elämänsäsenne. Nautin nyt enemmän elämästä ja osaan arvostaa pieniä asioita. Olen tähän asti ollut perfektionisti ja stressannut asioista, joille en itse pysty tekemään mitään. Vaellus opetti ottamaan rennommin.

Useat tuhannet ihmiset yrittävät vuosittain vaeltaa Appalakkien läpi, Georgiasta Maineen tai toisin päin. Vain noin neljän-

nes lähtijöistä onnistuu tavoitteessaan. Useimmiten keskeyttämisen syynä on henkisen jaksamisen loppuminen.

—Alussa en pitänyt vaeltamisen fyysisestä puolesta. Matka tuntui yhdeltä ylämäeltä. Sitten kroppa alkoi kestää rasitusta, rupesin tottumaan rutiineihin ja homma alkoi sujua. Rupesin nauttimaan myös ympäröivästä luonnosta. Minulle ensimmäinen puolikas olikin henkisesti helpompi.

Toisen puolikkaan alkaessa voimavaroja koeteltiin. Vartiainen nukkui teltassa huonosti, matkaväsymys alkoi painaa ja reitti muuttui maastoltaan vaativammaksi. Kivet tuntuivat jalkapohjissa. Oli edettävä särkyliäkkeen voimin, hammasta purren.

Välillä hän mietti, mitä hän polulla oikein tekee. Keskeyttäminen ei kuitenkaan missään vaiheessa ollut vaihtoehto. Vartiainen ei ole tottunut keskeyttämään aloittamiinsa asioita.

Silloin hän oppi tukiverkoston merkityksen.

—Löysin polulta oman vaellusperheen. En muista, mistä se tuli, mutta yhtäkkiä meitä oli neljän, myöhemmin seitsemän vaeltajaa sekalainen joukko. Olimme erikokoisia ja erilaisista taustoista. Teimme yhdessä suunnitelmia, missä tapaisimme illalla. Se antoi valtavasti voimia.

Uskoa kulkijoille loivat myös reitin varren ihmiset. Vaeltajat puhuivatkin ”polun ihmistä”, joita paikalliset ”enkelit” käyvät heille jättämässä.

Kuumana päivänä reitin varresta saatua löytyä virvoitusjuomia jäästiassa. Vedettömille taipaleille jätetään vesikanistereita.

Jos vaeltaja tuntee sieraamisensa grilliruuan tuoksun, saattaa olla, että paikallinen perhe on tullut piknikille polun var-

teen ja jakaa ruokansa kulkijoiden kanssa.

—Vaelluksen aikana luottamukseni ihmisten hyvyteen palasi. Matka vaikutti myös siihen, millainen ihminen itse haluan olla. Sain vilpittöä apua tuntemattomilta koko matkan ajan. Haluan jakaa sitä myös eteenpäin, Vartiainen pohtii.

Vaelluksella korostui myös ihmisten yhdenvertaisuus. Yksi Vartiainen kanssakulkija oli juristi, toinen lääkäri ja kolmas oli juuri päässyt vankilasta. Vaeltajana he kaikki olivat samalla viivalla.

Vaellusperheensä seurassa Vartiainen asteli päätepiiteessä töröttävälle merkkitaalulle elokuun 13. päivänä. Aikaa hänellä oli kulunut polulla 171 päivää ja yötä.

Koko perhe nauroi ja itki vuolaasti ääneen, purki matkan aikana kertynyttä rasitusta. Juhlitti itsensä ylittämistä, rakasti yhdessä saavuttamisen tunnetta. Ympäriällä päiväreitit katselivat heitä hämillään. Tunteiden kirjon voinnee ymmärtää vain matkalla mukana ollut.

Kotimatalla mieleen hiipi onnen rinnalle tyhjiys. Päämäärä oli saavutettu ja yksinkertaiset vaellusrutiinit olivat poissa.

Viimeiset kuukaudet oli tärkeää vain pitää itsensä lämpimänä, ravittuna ja edetä kohti pohjoista. Kaikki, mitä elämässä oli tarvinnut, oli kulkenut mukana rinkassa. Elämän yksinkertaisuudessa piilee vaeltamisen hienous. Paluu arkeen on monelle vaeltajalle reissun vaikein kohta.

—Ensimmäiset kaksi viikkoa kotona olin aika jumissa. En tiennyt, mihin ryhtyä. Olo oli haikaa, kotiin palannut vaeltaja tuumaa.

Nyt Vartiainen elämän täyttävät opiskelut ja uusi työ. Arjen rutiinit ovat saaneet nuoren jälleen liikkeelle, eikä hän ole jäänyt sohvalle potemaan monen muun kokemaa

vaelluksen jälkeistä masennusta. Seuraava pitkä vaellus on mielessä, muttei vielä suunnitella. Palautuminen vie aikansa.

—Vaellus oli minulle ennen kaikkea henkinen ja vapauttava kokemus. Hetki, jolloin oli aikaa miettiä omaa elämää ja mikä on tärkeää. Olen onnellinen, että olen toteuttanut unelmani, enkä vain suorittanut sitä, mitä muut minulta odottavat. Koskaan ei ole täydellistä aikaa irtiottolle. Se on vain otettava, Vartiainen kannustaa.

Walking Home -dokumenttielokuvasta tuttu nainen ajoi Vartiainen viimeisenä päivänä Mainessa lentokentälle. Välillä Vartiainen on vaikea ajatella, että puoli vuotta Appalackeilla on oikeasti ollut osa hänen omaa elämäänsä. Oliko se sittenkin vain puolen vuoden pituinen uni, tai elokuva, jonka hän katsoi uudelleen?

Ilona Vartiainen oli vaelluksella lähes puoli vuotta.

Appalakkien reitti

■ **3527 km** pitkä vaellusreitti Yhdysvaltojen itärannikolla, Appalakkien vuoristossa. Perustettu 1925.

■ **Merkitty** polku, jonka varrella on laavuja ja tulipaikkoja noin 15 kilometrin välein. Kyllistä voi ostaa ruokaa 4–5 päivän välein.

■ **Reitti** kulkee Georgian Springer Mountainista 14 osavaltion kautta Mainen Katahdiniin.

■ **Polun** voi kulkea kumpaan suuntaan tahansa, etelästä pohjoiseen on helpompi sääolosuhteiden takia. Suurin osa matkasta on vuoristoa. Suositellaan käveltäväksi maaliskuu–lokakuussa.

■ **Matkalla** tulee varautua mustakarhujen, käärmeiden, punkkien ja lumisten seutujen kohtaamisiin.

■ **Ilona** Vartiainen käveli reitin 24.2.–13.8.2019 etelästä pohjoiseen, tietyt väliä seitsemäntenä suomalaisena kautta aikojen. Keskimäärin hän käveli 23 kilometriä päivässä. Rinkka painoi 12–15 kiloa kaudesta ja ruoan määrästä riippuen. Matkan aikana hän kulutti neljä kenkäparia ja laihtui 15 kiloa.